

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Рев-483/05

Бања Лука, 23.12.2005. год.

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић као предсједника вијећа, Драгослава Лукића, Петра Бајића, Биљане Томић и Стевана Савића као чланова вијећа, у правној ствари тужиље С. Н., П., коју заступа пуномоћник С.-В. П., Б., К. Д. 54, против тужене Републике Српске-Министарства одбране-Војске Републике Српске, коју заступа Војно правобранилаштво Војске Републике Српске-Одјељење у Б. Л., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужне против пресуде Окружног суда у Б. Л. број Гж-284/01 од 06.08.2002. године, на сједници одржаној дана 23.12.2005. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б. Л. број П-2217/99 од 06.09.2000. године обавезана је тужена Република Српска да исплати тужиљи С. Н. накнаду нематеријалне штете за претрпљене и будуће душевне болове због смрти блиског лица у износу од 10.000,00 КМ са законском затезном каматом почев од 06.09.2000. године као дана пресуђења па до исплате, те да јој накнади парничне трошкове у износу од 2.282,00 КМ, све у року од 15 дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења. Преко досуђеног износа тужиља је одбијена с тужбеним захтјевом.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. број Гж-284/01 од 06.08.2002.. године жалба тужене је дјелимично уважена тако што су парнични трошкови снижени са износа од 2.282,00 КМ, на износ од 1.400,00 КМ. У осталом дијелу жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужена је изјавила ревизију против другостепене пресуде због погрешне примјене материјалног права "и то у досуђујућем дијелу на име нематеријалне штете, са приједлогом да се другостепена и првостепена пресуда преиначе у смислу снижавања накнаде на име душевних болова због смрти блиског лица."

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи накнада неимовинске штете за претрпљене и будуће душевне болове због смрти блиског лица.

Тужиљин син Ј. С., рођен 22.04.1970. године у П. (раније:Б. П- Село) погинуо је као припадник Војске Републике Српске-Војне поште 7221 П. 01.07.1993. године у П. код М. на извршењу борбеног задатка, тако што је "погођен из пешадијског оружја у пределу грудног коша".

Првостепени суд је утврдио да је тужена одговорна тужиљи за претрпљену штету у смислу одредаба чланова 173. и 174. став 1. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89 и "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, и 3/96, у даљем тексту:ЗОО), у вези са чланом 55. Закона о Војсци који је био на снази у вријеме смрти Ј. С. ("Службени гласник Републике Српске", бр. 7/92), што међу странкама није било ни спорно. Висину накнаде

нематеријалне штете за претрпљене и будуће душевне болове због смрти сина, суд је досудио тужиљи на основу члана 201. став 1. у вези са чланом 200. ЗОО.

Чињенична утврђења и правна схватања првостепеног суда прихватио је и другостепени суд. Другостепеном пресудом су једино снижени досуђени парнични трошкови, о чему је напријед било ријечи.

Ревизија није основана.

Ј. С. је погинуо у својој 24. години, као једино дијете тужиље. Његов отац, а муж тужиље, М. С. умро је 16.03.1996. године. Тужиља због губитка сина трпи и заувјек ће трпјети душевне болове најјачег интензитета, како је навела у тужби. Она "нема више ни здравља и живи животом у којем је смисао боравак на гробљу, без осмјеха, са сталном употребом лијекова за срце, притисак ... и друго". Њој је "као мајци новац потребан за набавку лијекова и другу помоћ, пошто сада живи потпуно сама... иако не постоје паре које могу вратити радост животу". Њен муж је "од туге за изгубљеним сином оболио ... и ... умро тако да нема на кога рачунати за случај да буде везана за постељу". Болести од којих тужиља пати ближе су наведене у извјештају Јавне здравствене установе Дом здравља "Озрен" П. број 216/00 од 10.08.2000. године (опасно висок крвни притисак, камење у жучној кеси, упала жучне кесе, склоност патолошким стресогеним реакцијама).

Тачно је да је чланом 191. став 1. ЗОО прописано да суд може, водећи рачуна о материјалном стању оштећеника, осудити одговорно лице да исплати мању накнаду него што износи штета, ако она није проузрокована ни намјерно ни крајном непажњом, а одговорно лице је слабог имовног стања те би га исплата потпуне накнаде довела у оскудицу, како се наводи у ревизији. Ове одредбе примјењују се и на нематеријалну штету (члан 205. истог закона). Тужена се може, и по схватању овог суда, уподобити са "одговорним лицем слабог имовног стања" у смислу наведене законске одредбе.

Ипак, ако се имају у виду напријед наведене околности под којима је смртно страдао тужиљин син, као и веома тешке посљедице које је његова смрт оставила на читаву породицу, а посебно на њу, што су цијенили и нижестепени судови, накнада је и по оцјени овог суда правилно одређена на основу чланова 201. став 1. у вези са чланом 200. ЗОО и чланом 223. ранијег Закона о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", број 4/77 до 35/91, те "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 14/94 и 32/94, у даљем тексту: ранији ЗПП), тако да одредба члана 191. став 1. ЗОО није могла бити основ за њено умањење.

Нису основани ни ревизиони наводи "да досуђена накнада није у складу са судском праксом у споровима по истом правном основу и за исти вид штете".

Досуђење износа од 10.000,00 КМ тужиљи за душевне болове због смрти јединог дјетета, сина, који је уз то погинуо у 24 години, представља одговарајућу сатисфакцију за овај вид нематеријалне штете и у суштини не одступа од износа који се у пракси судова досуђују из овог основа. Уз то треба напоменути да су нижестепени судови имали у виду све релевантне околности конкретног случаја, о чему је напријед било говора, чиме је задовољено начело индивидуализације нематеријалне штете, као битна карактеристика правног стандарда правичне новчане накнаде из поменутих законских одредаба. Тиме је уједно избјегнуто одређивање накнаде у виду својеврсне тарифе, као неспојиво с поменутиим правним стандардом.

Нижестепене пресуде нису, према томе, засноване на погрешној примјени материјалног права, како тврди ревидент. Оне немају ни других недостатака на које овај суд пази по службеној дужности. Из тих разлога, а на основу члана 393. ранијег ЗПП у вези са члановима 456. став 1. и 461. важећег Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 58/03, 85/03 и 74/05), ревизија тужене је одбијена као неоснована.

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић